T088 TKL 6 (04) Luận Di Lặc Bồ Tát Sở Vấn Kinh Q4

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4

LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH
QUYEÅN 4
Thaønh töïu tu haønh laø phaùt khôûi moïi vieäc tu haønh thanh tònh. Caâu naøy coù nghóa gì? Vì caùc Boà-taùt ñaõ thöïc hieän taát caû möôøi thieän nghieäp ñaïo thanh tònh. Ñoù goïi laø Boà-taùt thaønh töïu söï tu haønh. Nhö trong kinh Thaäp Ñòa coù noùi: “Boà-taùt naøy laïi tö duy saâu xa: Thöïc haønh möôøi baát thieän nghieäp ñaïo, caùc nhaân duyeân seõ tích taäp laïi, thì rôi vaøo caùc coõi ñòa nguïc-suùc sinh vaø ngaï quyû. Thöïc haønh möôøi thieän nghieäp ñaïo, caùc nhaân duyeân seõ tích taäp laïi, thì sinh trong loaøi ngöôøi, cho ñeán sinh leân coõi trôøi Höõu Ñaûnh”. Laïi nöõa, möôøi thieän nghieäp ñaïo treân ñaây ñöôïc hoøa hôïp vôùi taát caû caùc trí tueä quaùn saùt, nhöng vì tu haønh vôùi taâm nieäm heïp hoøi, nhaøm chaùn, sôï ba coõi, xa lìa taâm Ñaïi Bi, theo ngöôøi khaùc nghe tieáng maø thoâng ñaït. Do nghe tieáng vaø yù nhaän hieåu maø thaønh töïu thöøa Thanh vaên”. Laïi nöõa, möôøi thieän nghieäp ñaïo thanh tònh treân ñaây laø khoâng nghe theo ngöôøi khaùc maø töï mình bieát, roài khoâng coù ñuû phöông tieän cuûa taâm Ñaïi Bi maø coù theå thoâng ñaït phaùp nhaân duyeân saâu xa, cho neân thaønh töïu thöøa Bích-chi-Phaät. Laïi nöõa, treân möôøi thieän nghieäp ñaïo thanh tònh ñaày ñuû vôùi taâm Boà- taùt roäng lôùn Voâ löôïng, vì caùc chuùng sinh maø khôûi taâm thöông xoùt, duøng phöông tieän thaâu nhieáp kheùo phaùt theä nguyeän roäng lôùn, khoâng boû rôi taát caû chuùng sinh, quaùn saùt trí Phaät roäng lôùn, ñòa thanh tònh cuûa Boà-taùt, thanh tònh Ba-la-maät, ngoä nhaäp haïnh saâu roäng. Laïi nöõa, treân möôøi thieän nghieäp ñaïo laø taát caû möôøi löïc thanh tònh, laø tích taäp taát caû phaùp Phaät laøm cho ñöôïc thaønh töïu. Vì vaäy mình phaûi bình ñaúng thöïc haønh möôøi thieän nghieäp ñaïo, tu haønh vôùi taát caû chuûng loaïi, laøm cho chuùng sinh ñöôïc thanh tònh ñaày ñuû. Ñoù goïi laø Boà-taùt thaønh töïu söï tu haønh. Thaønh töïu tu haønh bôûi vì lôïi ích cho taát caû chuùng sinh maø tu haønh möôøi thieän nghieäp ñaïo. Caâu naøy coù nghóa gì? Bôûi vì caùc Boà-taùt khoâng ñaém theo nieàm vui cuûa mình tu haønh möôøi thieän

nghieäp ñaïo laøm lôïi

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 57

ích cho chuùng sinh mình coù theå laøm lôïi ích cho chuùng sinh, vì taâm Töø Bi chöù khoâng phaûi chæ vì lôïi ích cuûa mình coù theå laøm lôïi ích cho mình roài laïi coù theå khieán cho ngöôøi khaùc truù trong möôøi thieän nghieäp ñaïo. Vì vaäy Boà-taùt thaønh töïu söï tu haønh. Chính vì nghóa naøy cho neân trong kinh Thaäp Ñòa ñaõ noùi: "Vì vaäy mình neân tröôùc tieân an truù trong phaùp thieän, cuõng khieán cho ngöôøi khaùc truù trong phaùp thieän". Cho neân thaønh töïu söï tu haønh. Laïi nhö trong kinh Thaäp Ñòa noùi: "Boà-taùt laïi phaûi ôû trong taát caû chuùng sinh, phaùt sinh taâm yeân oån, taâm meàm moûng, taâm Töø Bi, taâm thöông xoùt, taâm lôïi ích, taâm giöõ gìn baûo veä, taâm ngaõ, taâm bình ñaúng, taâm sö, taâm Theá Toân. Boà-taùt laïi suy nghó nhö vaäy: Nhöõng chuùng sinh naøy rôi vaøo taø kieán, nghó aùc vaø taâm nieäm ñoäc aùc, hoï ñi laïc vaøo röøng raäm cuûa ñöôøng aùc, mình caàn phaûi khieán cho nhöõng chuùng sinh ñoù ñi theo con ñöôøng chaân thaät, an truù trong phaùp nhö thaät cuûa ñaïo lyù chaùnh kieán...". Vì vaäy goïi laø thaønh töïu söï tu haønh. Thaønh töïu tu haønh, laø tu haønh thieän nghieäp ñaïo ñeán cuoái cuøng khoâng cuøng taän. Caâu naøy coù nghóa gì? Caùc Boà-taùt vì khoâng ñoaïn tuyeät Tam baûo maø tu haønh khoâng giaùn ñoaïn, thöôøng tu haønh nghieäp ñaïo thieän khoâng cuøng taän, cho neân goïi laø thaønh töïu söï tu haønh. Nhö trong kinh Voâ Taän YÙ noùi: Naøy Ñaïi ñöùc Xaù-lôïi-phaát! Trì giôùi Ba-la-maät ñoái vôùi caùc Ñaïi Boà-taùt laø khoâng cuøng taän, vì thöôøng xuyeân tu haønh. Vì sao? Vì giôùi phaùp cuûa phaøm phu laø thuoäc veà söï thoï sinh, cho neân coù taän cuøng, vì vaäy möôøi ñieàu thieän trong loaøi ngöôøi cuøng taän maø coù cuøng taän. Phöôùc baùo vaø coâng ñöùc cuûa caùc loaøi trôøi ôû coõi Duïc cuøng taän maø coù cuøng taän. Caùc loaøi trôøi ôû coõi Saéc bôûi vì Voâ löôïng thieàn cuøng taän maø coù cuøng taän. Trôøi ôû coõi Voâ saéc vì choïn laáy chöùng nhaäp caùc ñònh cuøng taän maø coù cuøng taän. Tieân nhaân vaø ngoaïi ñaïo voán coù caùc giôùi lui maát thaàn thoâng, cuøng taän maø coù cuøng taän. Taát caû giôùi hoïc-voâ hoïc cuûa Thanh vaên vì chöùng nhaäp giôùi haïn cuøng taän cuûa Nieát-baøn maø coù cuøng taän. Giôùi cuûa Bích-chi-Phaät khoâng coù taâm Bi vó ñaïi cuøng taän maø coù cuøng taän. Naøy Xaù-lôïi-phaát! Giôùi thanh tònh cuûa Boà-taùt ñeàu khoâng coù cuøng taän. Vì sao? Vì giôùi Boà-taùt vöôït ra ngoaøi taát caû caùc giôùi, nhö gieo troàng khoâng theå taän thì keát quaû cuõng khoâng cuøng taän. Vì chuûng töû Boà-ñeà khoâng theå cuøng taän, cho neân giôùi caám cuûa Nhö Lai cuõng khoâng coù cuøng taän. Thaønh töïu tu haønh laø xa lìa caáu tröôùc cuûa phieàn naõo kieán. Caâu naøy coù nghóa gì? Vì möôøi thieän nghieäp ñaïo cuûa caùc Boà-taùt rôøi xa veát baån cuûa ngaõ kieán, luùc ñoù goïi laø nghieäp ñaïo thanh tònh, vì vaäy Boà-taùt thaønh töïu söï

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 58

tu haønh, chính trong kinh kia noùi: "Giôùi thanh tònh coù nghóa laø khoâng hyù luaän chaáp tröôùc ngaõ töôùng..." vì vaäy goïi laø thaønh töïu söï tu haønh. Thaønh töïu tu haønh, laø thaønh töïu taát caû caùc loaïi thanh tònh. Caâu naøy coù nghóa gì?

Vì caùc Boà-taùt tu haønh taát caû chuûng loaïi, taát caû quyeán thuoäc thanh tònh cuûa möôøi thieän nghieäp ñaïo. Luùc ñoù, Boà-taùt goïi laø thaønh töïu söï tu haønh möôøi thieän nghieäp ñaïo, cho neân bieát. Nhö trong kinh Voâ Taän YÙ noùi: “Chæ coù Xaù-lôïi-phaát laø giöõ caùc giôùi Boà-taùt vôùi saùu möôi saùu ñieàu thanh tònh, söï tu söûa cuõng khoâng theå cuøng taän. Saùu möôi saùu ñieàu aáy laø: 1. Ñoái vôùi chuùng sinh khaùc, khoâng khôûi taâm. 2. Ñoái vôùi taøi vaät cuûa ngöôøi khaùc, khoâng sinh taâm troäm caép. 3. Ñoái vôùi vôï vaø con gaùi cuûa ngöôøi khaùc, tuyeät ñoái khoâng nhìn vôùi yù baát chính. 4. Khoâng löøa doái ñoái vôùi moïi chuùng sinh. 5. Ñaàu tieân laø khoâng noùi hai lôøi, bieát döøng ñuùng luùc ñoái vôùi quyeán thuoäc cuûa mình. 6. Khoâng noùi lôøi thoâ aùc maø nhaãn nhòn vôùi haïng loã maõng. 7. Khoâng noùi lôøi theâu deät maø thöôøng xuyeân noùi kheùo leùo. 8. Ñoái vôùi nieàm vui cuûa ngöôøi khaùc khoâng tham lam-ganh gheùt. 9. Ñaàu tieân laø khoâng giaän döõ, maø nhaãn nhuïc vôùi lôøi noùi hung döõ. 10. Chaùnh kieán khoâng taø vaïy nhö caùc ñaïo khaùc. 11. Tin töôûng saâu xa ñoái vôùi Phaät vì taâm khoâng caáu tröôïc. 12. Tin töôûng tuøy thuaän ñoái vôùi phaùp vì caùc phaùp ñeàu laø phaùp thieän. 13. Tin töôûng cung kính ñoái vôùi Taêng vì toân troïng Thaùnh chuùng. 14. Raïp laïy saùt ñaát vì chí thaønh nghó ñeán Phaät. 15. Raïp laïy saùt ñaát vì nhôù nghó chaùnh phaùp. 16. Naêm chi theå daäp saùt ñaát vì toân kính Taêng. 17. Kieân quyeát giöõ gìn giôùi caám taát caû khoâng vi phaïm, cho ñeán giôùi caám nhoû cuõng khoâng buoâng boû. 18. Giöõ giôùi khoâng thieáu soùt vì khoâng döïa vaøo thöøa khaùc. 19. Giöõ giôùi khoâng xuyeân thuûng vì xa lìa ñieàu aùc phaùt sinh. 20. Giöõ gìn khoâng sai laàm vì khoâng laãn taïp caùc kieát söû. 21. Giöõ giôùi khoâng nhieãm oâ vì chuyeân chuù taêng tröôûng phaùp thieän. 22. Giöõ gìn saâu xa naøy vì tuøy yù hoài höôùng ñöôïc Töï Taïi. 23. Giöõ gìn ca ngôïi vì ngöôøi trí khoâng quôû traùch. 24. Giöõ giôùi thuaän thieän vì bieát chaùnh nieäm.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 59

25. Giöõõ giôùi khoâng bò quôû traùch vì taát caû caùc giôùi khoâng taûn maát. 26. Giöõõ giôùi toát laønh vaø vöõng chaéc vì ngaên giöõ caùc caên. 27. Giöõõ giôùi noåi tieáng vì ñöôïc chö Phaät nghó ñeán. 28. Giöõõ giôùi bieát vöøa ñuû vì khoâng coù gì khoâng chaùn ngaùn. 29. Giöõõ giôùi ít ham muoán vì ñoaïn tuyeät söï tham lam vaø luyeán tieác. 30. Giöõõ giôùi taùnh thanh tònh vì thaân taâm tòch dieät. 31. Giöõõ giôùi A-lan-nhaõ vì xa lìa oàn aøo naùo nhieät. 32. Giöõõ giôùi duy trì chuûng töû cuûa Thaùnh vì khoâng mong caàu yù nieäm naøo khaùc. 33. Giöõõ giôùi oai nghi vì taát caû thieän caên ñöôïc Töï Taïi. 34. Giöõõ giôùi ñuùng lôøi Phaät ñaõ noùi vì moïi ngöôøi ñeàu hoan hyû. 35. Giöõõ giôùi taâm Töø vì baûo veä chuùng sinh. 36. Giöõõ giôùi taâm Bi vì coù theå chòu ñöïng moïi thoáng khoå. 37. Giöõõ giôùi taâm Hyû vì khoâng löôøi bieáng. 38. Giöõõ giôùi taâm Xaû vì xa lìa söï yeâu meán-giaän döõ. 39. Giöõõ giôùi töï tænh bieát vì taâm kheùo phaân bieät. 40. Giöõõ giôùi vì khoâng tìm toøi, khuyeát ñieåm cuûa moïi ngöôøi vì gìn giöõ taâm cuûa ngöôøi khaùc. 41. Giöõõ giôùi kheùo thaâu nhieáp vì kheùo giöõ gìn. 42. Giöõõ giôùi tueä thí vì giaùo hoùa chuùng sinh. 43. Giöõõ giôùi nhaãn nhuïc vì taâm khoâng giaän döõ laøm trôû ngaïi. 44. Giöõõ giôùi tinh tieán vì khoâng lui suït trôû laïi. 45. Giöõõ giôùi thieàn ñònh vì nuoâi lôùn caùc chi

thieàn ñònh. 46. Giöõõ giôùi trí tueä vì thieän caên ña vaên khoâng bieát chaùn ñuû. 47. Giöõõ giôùi ña vaên vì söï hoïc roäng vöõng chaéc. 48. Giöõõ giôùi thaân caän thieän tri thöùc vì hoã trôï thaønh töïu Boà-ñeà. 49. Giöõõ giôùi xa rôøi aùc tri thöùc vì xa lìa con ñöôøng aùc. 50. Giöõõ giôùi khoâng tieác thaân vì quaùn saùt töôùng voâ thöôøng. 51. Giöõõ giôùi khoâng tieác maïng vì naêng tu haønh thieän caên. 52. Giöõõ giôùi khoâng hoái tieác vì taâm thanh tònh. 53. Giöõõ giôùi khoâng soáng baát chaùnh vì taâm nieäm vaø haønh ñoäng ñeàu thanh tònh. 54. Giöõõ giôùi khoâng lo buoàn vì hoaøn caûnh thanh tònh. 55. Giöõõ giôùi khoâng ñoát chaùy vì tu haønh nghieäp thieän. 56. Giöõõ giôùi khoâng ngaïo maïn vì taâm haï mình khieâm toán khoâng kieâu caêng. 57. Giöõõ giôùi khoâng daâm vì xa lìa moïi duïc voïng.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 60

58. Giöõõ giôùi khoâng töï cao vì taâm bình ñaúng ngay thaúng. 59. Giöõõ giôùi nhu hoøa vì khoâng xuùc phaïm ñeán ngöôøi khaùc. 60. Giöõõ giôùi ñieàu phuïc vì khoâng naõo haïi ñeán ngöôøi. 61. Giöõõ giôùi tòch dieät vì taâm khoâng caáu ueá. 62. Giöõõ giôùi vôùi lôøi leõ hoøa thuaän vì thöïc haønh nhö lôøi noùi. 63. Giöõõ giôùi giaùo hoùa chuùng sinh vì khoâng xa lìa nhieáp nhaùp. 64. Giöõõ giôùi ñeå baûo veä chaùnh phaùp vì khoâng traùi vôùi nhö thaät. 65. Giöõõ giôùi thaønh töïu ñuùng nhö baøi tuïng vì taâm bình ñaúng ñoái vôùi caùc chuùng sinh 66. Giöõõ giôùi thaân caän Ñöùc Phaät vì tieán vaøoTam-muoäi ñaày ñuû taát caû phaùp cuûa chö Phaät". Vì vaäy goïi laø thaønh töïu söï tu haønh. Thaønh töïu tu haønh, laø bôûi vì thaønh töïu quaû vò khoâng cuøng chung. Ñaây laø noùi roõ nghóa gì? Vì caùc Boà-taùt thaønh töïu tu haønh thì möôøi thieän nghieäp ñaïo thaâu nhieáp taâm Boà-ñeà. Vì nghóa naøy cho neân khi Boà-taùt chöùng ñöôïc Boà-ñeà thì trôû thaønh phaàn vò khoâng chung. Vì vaäy goïi laø thaønh töïu söï tu haønh, cho neân bieát. Nhö trong kinh Thaùnh Giaû Sa Laõo La Long Vöông noùi: "Naøy Long vöông! Ngöôøi naøo xa rôøi söï gieát haïi chuùng sinh coù ñöôïc möôøi phaùp thanh tònh, xa lìa saùt sinh thì taát caû thieän caên ñeàu hoài höôùng phaàn vò Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Khi ngöôøi ñoù chöùng ñöôïc Boà-ñeà thì taâm Töï Taïi vaø caûm ñöôïc thoï maïng Voâ löôïng..." Hoûi: Cho neân noùi veà nghóa nghieäp ñaïo. Theá naøo laø nghóa nghieäp ñaïo? Ñaùp: Thöù töï seõ noùi, noùi nhö theá naøo? Vì taïo taùc, cho neân goïi laø töôùng cuûa nghieäp, ngay nôi nghieäp goïi laø ñaïo, laø con ñöôøng coù theå daãn tôùi ñòa nguïc, cho neân goïi laø nghieäp ñaïo. Baûy nghieäp cuûa thaân-mieäng töùc laø töôùng cuûa töï Theå, goïi laø nghieäp ñaïo. Ba nghieäp coøn laïi laø yù thöùc töông öng vôùi taâm. Chính nhöõng nghieäp ñoù coù theå laøm con ñöôøng cho neân goïi laø nghieäp ñaïo. Caâu naøy coù nghóa gì? Chæ coù taâm laø nghieäp, baûy nghieäp cuûa taâm ñoù phaùt sinh cuøng moät luùc goïi laø ñaïo. Ba nghieäp coøn laïi cuøng töông öng cho neân goïi laø nghieäp ñaïo. Hoûi: Neáu chính nghieäp goïi laø ñaïo, thì taát caû nghieäp coù theå daãn ñeán ñòa nguïc... vì sao ba nghieäp coøn laïi chaúng phaûi laø nghieäp ñaïo? Ñaùp: Vôùi baûy nghieäp kia, thì ba nghieäp naøy coù theå laøm caên baûn cho baûy nghieäp kia, vì töông öng vôùi nhau, maø khoâng coù theå nhö nghieäp kia cho neân khoâng goïi laø nghieäp ñaïo. Hoûi: Taát caû caùc haønh aùc nhö muøi vò ngon, uoáng röôïu, aên thòt, vung tay ñaùnh ñaäp, cöôøi côït ñuøa giôõn nhö vaäy...

Taát caû caùc haønh thieän nhö cöû

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 61

chæ leã baùi, cuùng döôøng, cung kính, töø boû vieäc uoáng röôïu nhö vaäy... vì sao khoâng cho laø nghieäp ñaïo? Ñaùp: Xa lìa haønh ñoäng uoáng röôïu... chæ laø nghieäp cuûa taâm, maø nghieäp cuûa taâm thì coù theå phaùt sinh baûy nghieäp haønh ñoäng khoâng phaûi laø nghieäp cuûa thaân vaø mieäng, cho neân khoâng phaûi laø nghieäp ñaïo. Ngöôïc laïi, neáu taïo ra nghieäp töông öng vôùi taâm thì cuõng laø nghieäp ñaïo. Hoûi: Neáu nhöõng nghieäp ñoù coù theå taïo ra ñaïo cho neân goïi laø nghieäp ñaïo, thì töôùng nhö vaäy cuõng giuùp hieåu laø nghieäp ñaïo. Taát caû phaùp ñoái vôùi taâm ñeàu phaûi goïi laø nghieäp ñaïo. Neáu vaäy thì vì sao chæ noùi möôøi loaïi nghieäp ñaïo, maø khoâng noùi laø Voâ löôïng ñaïo nghieäâp? Ñaùp: Vì chuù troïng ñieàu hôn haún. Caâu naøy coù nghóa gì? Vì moïi haønh vi aùc hay thieän trong möôøi nghieäp ñaïo laø raát quan troïng, coøn moïi haønh ñoäng khaùc khoâng phaûi laø quan troïng, cho neân khoâng theå noùi laø Voâ löôïng. Hoûi: Nghóa naøy khoâng ñuùng. Vì sao? Bôûi vì nghieäp laø baát ñònh. Caâu naøy coù nghóa gì? Vì phöông tieän coù xa gaàn laø quan troïng, coøn chính nghieäp thì khoâng quan troïng, vì vaäy khoâng ñoàng yù chæ noùi möôøi nghieäp laø nghieäp ñaïo, maø khoâng noùi laø Voâ löôïng. Ñaùp: Nghóa naøy khoâng phaûi vaäy. Vì sao? Vì möôøi nghieäp ña soá laø quan troïng, coøn phöông tieän gaàn, xa ña phaàn ñeàu xem nheï. Haàu heát chuùng sinh ôû theá gian ñeàu sôï möôøi nghieäp, chöù khoâng sôï phöông tieän gaàn xa. Hôn nöõa, möôøi nghieäp ñaïo coù theå gaây ra söï böùc baùch khoå naõo saâu naëng, coøn nhöõng nghieäp khaùc thì khoâng theå. Vì vaäy oâng noùi nghieäp laø baát ñònh, thì nghóa naøy cuõng ñaõ giaûi ñaùp roài. Vaû laïi tröôùc ñaây oâng noùi: Taát caû phaùp ñoái vôùi taâm ñeàu phaûi goïi laø nghieäp ñaïo. Nghóa naøy khoâng phaûi vaäy? Vì sao? Vì baûy nghieäp luoân luoân raát quan troïng, ba nghieäp cuûa yù thöùc thì cuõng nheï-cuõng naëng, uoáng röôïu... thì khoâng nhö vaäy. Vì nghóa naøy cho neân chæ noùi möôøi nghieäp kia goïi laø nghieäp ñaïo maø khoâng noùi caùc nghieäp khaùc goïi laø nghieäp ñaïo. Hoûi: Noùi töø boû söï gieát haïi chuùng sinh, neân noùi veà nhöõng töôùng cuûa söï gieát haïi chuùng sinh...? Ñaùp: Gieát haïi chuùng sinh coù taùm caùch: 1. Taâm coá tình. 2. Ngöôøi khaùc. 3. Töôùng cuûa chuùng sinh quyeát ñònh hay khoâng quyeát ñònh. 4. Taâm ngôø vöïc. 5. Phaùt sinh phöông tieän huûy boû maïng soáng.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 62

6. Haønh vi gaây taïo. 7. Töôùng khoâng tröïc tieáp gaây taïo. 8. Töôùng hoaøn toaøn khoâng taïo. Nhöõng töôùng naøy goïi laø nghieäp cuûa thaân gieát haïi chuùng sinh. Nghieäp cuûa thaân-mieäng-yù goïi laø saùt sinh, bôûi vì taâm coá tình. Hoûi: Coù ngöôøi noùi, taâm khoâng taïo ra nghieäp saùt sinh maø trôû thaønh toäi saùt sinh, nhö chaïm vaøo löûa. Caâu naøy coù nghóa gì? Nhö löûa coù theå ñoát chaùy, neáu coá taâm hay khoâng coá taâm tieáp xuùc thì ñeàu coù theå bò ñoát chaùy. Gieát haïi chuùng sinh cuõng vaäy, hoaëc coá taâm gieát haïi hay khoâng coá taâm gieát haïi, ñeàu maéc phaûi toäi baùo saùt sinh ? Ñaùp: Khoâng phaûi theá. Vì sao? Neáu khoâng

coá taâm gieát haïi maø maéc phaûi toäi baùo thì A-la-haùn khoâng chöùng Nieát-baøn. Ñieàu naøy coù nghóa gì? Vì A-la-haùn ñoaïn tuyeät nhaân cuûa theá gian. Coù taâm khoâng gaây taïo neân nghieäp maø gieát haïi chuùng sinh, nhö vaäy cuõng phaûi sinh trôû laïi trong theá gian, nhöng thaät ra khoâng phaûi theá. Vì nghóa naøy, cho neân khoâng coá taâm gieát haïi thì khoâng maéc phaûi toäi baùo. Vaû laïi, noùi nhö löûa thì nghóa ñoù khoâng ñuùng. Vì sao? Vì trong nghieäp aùc khoâng coù taâm aùc ngaên caùch. Caâu ñoù coù nghóa gì? Gioáng nhö löûa kia, cuûi vaø than ñeàu ngaên caùch tieáp xuùc maø khoâng ñoát chaùy. Nhö vaäy trong nghieäp aùc khoâng coù taâm aùc ngaên caùch, maëc duø vaãn coøn gieát haïi chuùng sinh nhöng khoâng theå mang laáy quaû baùo. Vì vaäy nghóa cuûa ví duï löûa laø khoâng töông öng. Hoûi: Vì sao ngöôøi cheát phaûi chòu khoå, maø ngöôøi saùt sinh khoâng maéc phaûi toäi baùo? Ñaùp: Vì do taâm khoâng tan raõ. Vaû laïi, nghóa naøy khoâng phaûi vaäy. Vì sao? Vì xa lìa söï böùc naõo cuûa chuùng sinh coù toäi, xa lìa söï lôïi ích cuûa chuùng sinh coù phöôùc, nhö ñoaïn tuyeät thieän caên, Töø Bi, voâ traùnh, ñònh dieät taän... ñeàu vöøa maéc toäi, vöøa ñöôïc phöôùc. Hoûi: Vì sao goïi laø ngöôøi khaùc? Ñaùp: Vì khoâng phaûi thaân maïng cuûa mình. Hoûi: Vì sao töï saùt mình khoâng maéc toäi baùo? Ñaùp: Vì khoâng theå gieát maø gieát ñöôïc. Caâu naøy coù nghóa gì? Neáu coù ngöôøi khaùc laø ngöôøi coù theå gieát. Ngöôøi coù theå gieát cheát maïng soáng thì maéc toäi saùt sinh, coøn keû töï saùt thì khoâng coù tình huoáng coù theå gieát haïi, töùc laø khoâng coù keû gieát haïi, vì khoâng coù ngöôøi gieát haïi, cho neân töï ñoaïn thaân mình, khoâng maéc phaûi quaû baùo aùc. Vaû laïi, naêm aám trong quaù khöù khoâng coù söï noái tieáp vôùi naêm aám saùt sinh naøy... Vì vaäy, keû töï saùt khoâng maéc phaûi toäi saùt haïi. Hoûi: Keû töï saùt mình, khôûi söï baèng taâm nieäm gieát haïi, laø caét ñöùt

maïng caên cuûa con ngöôøi, hoï ñaõ phaù hoaïi naêm aám maø rôøi boû coõi ngöôøi, thì thaønh töïu nghieäp gieát haïi.Taïi sao hoï khoâng phaïm toäi saùt sinh vaø khoâng chòu quaû baùo? Ñaùp: Neáu theá thì ngöôøi A-la-haùn phaûi maéc toäi gieát haïi. Caâu naøy coù nghóa gì? Vì söï cheát cuûa La-haùn laø töï saùt, laø caét ñöùt maïng soáng cuûa mình, A-la-haùn kia cuõng phaûi maéc toäi ñoaïn maïng soáng, nhöng hoï vaãn khoâng coù toäi. Vì sao? Vì A-la-haùn xa lìa taâm giaän döõ... Vì vaäy keû töï saùt khoâng maéc phaûi toäi saùt sinh. Laïi nöõa, töôùng cuûa chuùng sinh laø ñònh hay khoâng ñònh, nghóa laø töôùng cuûa chuùng sinh ñònh, töôùng cuûa chuùng sinh baát ñònh, thì nhöõng töôùng aáy cuûa chuùng sinh goïi laø töôùng cuûa chuùng sinh ñònh vaø baát ñònh. Laïi nöõa, neáu laø ñònh töôùng cuûa chuùng sinh thì coù haøng traêm ngaøn söï taïo ra quyeát ñònh gieát cheát moät maïng ngöôøi naøo ñoù trong taâm mình, ñoù goïi laø ñònh, hoaëc gieát ngöôøi ñoù ñeå trôû thaønh toäi gieát haïi, hoaëc gieát moät ngöôøi khaùc maø khoâng maéc toäi gieát haïi. Khoâng ñònh coù nghóa laø vì buoâng boû taát caû tuøy theo söï gieát haïi maø phaûi toäi, do ôû ñoù khoâng xa rôøi töôùng chuùng sinh. Nghi ngôø nghóa laø taâm ngôø vöïc saùt sinh cuõng phaïm toäi gieát haïi, vì keû aáy ñaõ rôøi boû chuùng sinh. Taâm nieäm tuy ngôø vöïc nhöng vì töø boû taâm Töø Bi maø saùt haïi chuùng sinh, cho neân phaïm toäi saùt sinh. Laäp

phöông tieän huûy boû maïng soáng. Caâu naøy coù nghóa gì? Neáu ngöôøi gieát haïi khôûi taâm baát thieän, quyeát ñònh muoán gieát cheát chuùng sinh, ñoù khoâng phaûi laø taâm Töø Bi, maø laø taâm khoâng ngaên ngöøa toäi coá saùt. Hoï coá yù gieát haïi, tìm caùch gieát haïi, ñaây goïi laø khôûi (khôûi ñoäng). Laïi nöõa, coù haønh ñoäng, khoâng haønh ñoäng, hoaøn toaøn khoâng haønh ñoäng. Haønh ñoäng laø nhöõng vieäc taïo toäi, khoâng haønh ñoäng laø khoâng taïo toäi. Khoâng taïo toäi vaø haønh ñoäng taïo toäi kia cuøng khôûi ñoäng, thì duø taâm nieäm taïo ra nghieäp gieát haïi ñaõ dieät, nhöng phaùp thieän, voâ kyù vaãn noái tieáp nhau maõi khoâng ñoaïn tuyeät. Hoûi: Theá naøo laø khoâng gaây cho neân toäi maø goïi laø nghieäp (haønh ñoäng)? Ñaùp: Vì coù khaû naêng taïo nhaân-taïo quaû cho vieäc taïo toäi (taùc nhaân). Caâu naøy coù nghóa gì? Vì moïi nôi ñeàu noùi trong nhaân coù quaû vaø trong quaû coù nhaân. Nhö trong kinh, Nhö Lai coù noùi: Coù theå troâng thaáy, coù theå va chaïm tieáp xuùc thì goïi laø saéc. Khoâng taïo ra laø voâ taùc, taïo ra caùi môùi laø ñoái töôïng, töø caùi khoâng theå troâng thaáy, khoâng theå tieáp xuùc, maø taïo ra caùi coù theå troâng thaáy, coù theå tieáp xuùc. Vì ngöôøi kia khoâng taïo toäi, cho neân noùi

laø coù theå troâng thaáy, coù theå tieáp xuùc. Nhö vaäy nôi ñoù, neáu söï kieän thaân ñaõ döïa keà vaøo thaân ñeå gieát cheát söï soáng baèng dao, gaäy... thì goïi laø taùc baát taùc, ñeàu ñöôïc goïi laø nghieäp cuûa thaân. Laïi nhö ngöôøi Töï Taïi ra khaåu leänh gieát ngöôøi Tieân, vì coù loøng giaän döõ muoán gieát haïi chuùng sinh, söù giaû nhaän saéc leänh, döïa vaøo khaåu leänh cuûa ngöôøi Töï Taïi maø gieát haïi ngöôøi Tín Tieân Daï-xoa. Do loøng giaän döõ maø ngöôøi Tieân gieát haïi chuùng sinh. Ngöôøi Töï Taïi kia vaø ngöôøi Tieân cuøng taïo ra nhaân (taùc nhaân) gieát cheát söï soáng cuûa Daï-xoa. Khi söù giaû ñaõ gieát Daï-xoa thì ngöôøi Töï Taïi kia vaø caû ngöôøi Tieân ñeàu ñaõ thaønh töïu thaân khoâng taïo nghieäp. Laïi nhö ngöôøi thoï giôùi, khi saép thoï giôùi, thaân hoaït ñoäng mieäng noùi, ñeán giôø nhaän laõnh giôùi phaùp thì ñöùng yeân laëng, thaân mieäng khoâng hoaït ñoäng. Sau khi laøm phaùp yeát-ma xong, ngöôøi thoï giôùi kia môùi ñöôïc thaønh töïu nghieäp thaân khoâng taïo taùc. Söï kieän naøy cuõng nhö vaäy. Laïi nhö nghieäp mieäng, nhöng mieäng thì khoâng noùi, chæ bieåu loä baèng cöû chæ, chæ gaät ñaàu, nhaùy maét, nhöôùng chaân maøy, ñöa tay leân, qua söï kieän trong khi thoï giôùi, cuõng ñöôïc thaønh töïu nghieäp mieäng khoâng taïo taùc. Ñaùp laïi, thaân taïo ra nghieäp, nhöng thaân laïi khoâng hoaït ñoäng, mieäng noùi leân nhöõng phöông tieän taïo nghieäp cuûa thaân. Luùc söï kieän ñoù ñöôïc hoaøn thaønh, thì cuõng ñöôïc thaønh töïu nghieäp thaân khoâng taïo taùc. Coù ngöôøi noùi: Mieäng vaø yù cuõng ñöôïc thaønh töïu nghieäp saùt sinh. Nghieäp saùt sinh naøy laø nghieäp cuûa yù vaø mieäng, chöù khoâng phaûi laø nghieäp cuûa thaân. Duø coù lôøi noùi naøy, nhöng nghóa ñoù khoâng phaûi vaäy. Vì sao? Vì neáu chính khi mieäng noùi thì taâm ñaõ nhôù nghó, ñaõ trôû thaønh saùt sinh. Coù theå laø nghieäp cuûa mieäng, laø nghieäp cuûa yù. Caâu naøy coù nghóa gì? Neáu mieäng vaø yù laø theå cuûa nghieäp saùt, thì ngöôøi Töï Taïi ra leänh gieát chuùng sinh kia, taâm cuûa tieân nhaân cuõng nhôù nghó ñeán söï gieát cheát chuùng

sinh kia, töùc laø khi vöøa nhôù ñeán leänh sai khieán cuûa mình thì maïng soáng cuûa chuùng sinh kia leõ ra phaûi chaám döùt. Nhöng söï kieän naøy khoâng nhö vaäy, vì leõ keû bò sai khieán kia tin töôûng ôû Tieân nhaân, coøn luùc naøy thì nghieäp cuûa thaân Daï-xoa ñaõ thaønh laø vieäc phaûi saùt sinh. Neáu khoâng nhö vaäy thì khi ngöôøi Töï Taïi kia mieäng noùi gieát ñi vaø luùc Tieân nhaân noï taâm noåi giaän, thì leõ ra phaûi trôû thaønh saùt sinh maø thaät ra khoâng thaønh. Laïi coøn coù loãi laø ñaèng khaùc, vì ngöôøi Töï Taïi kia tuy mieäng ñaõ ra leänh saùt sinh, trong khi keû ñöôïc sai khieán chöa kòp gieát haïi. Ngöôøi Töï Taïi kia ñöôïc chöùng ngoä Kieán ñaïo. Sau khi söù giaû nhaän leänh môùi saùt sinh. Neáu mieäng vöøa ra leänh gieát xong maø gaây taïo saùt sinh, thì khi chöùng ngoä phaàn vò Kieán ñaïo roài, sau ñoù môùi laø saùt sinh, nhöng nghóa naøy

khoâng phaûi vaäy, vì ñaõ ñöôïc xa rôøi nhaân saùt sinh kia vaø taâm aùc phaù giôùi... Vì vaäy, khoâng do hai nghieäp mieäng vaø yù laøm Theå cho saùt sinh. Vì sao? Vì nghieäp thì khoâng sai bieät. Caâu naøy coù nghóa gì? Vì töôùng cuûa thieän nghieäp-baát thieän vaø voâ kyù... moãi thöù ñeàu khaùc nhau. Vì töôùng khoâng sai bieät nhö vaäy cho neân nghieäp cuûa thaân-mieäng-yù cuõng khoâng sai bieät. Nhöng do phöông tieän xa gaàn maø nghieäp saùt sinh cuûa thaân-mieäng-yù ñaõ thaønh, thì söï kieän naøy khoâng ngaên ngöøa ñöôïc. Hoûi: Mieäng noùi gieát haïi, thì nghieäp saùt ñaõ thaønh hay chöa? Ñaùp: Chöa thaønh. Vì sao? Vì vöôït quaù thôøi gian. Caâu naøy coù nghóa gì? Do nhöõng thôøi gian naøo? Nhöõng phöông tieän naøo? ÔÛ ñaâu? Khi ngöôøi kia gieát haïi ñaõ vöôït qua thôøi gian vaø nôi choán... maø ngöôøi Töï Taïi ñaõ noùi. Ngöôøi gieát haïi thì maéc toäi, ngöôøi baûo gieát khoâng coù toäi, nghieäp cuûa thaân laø döïa vaøo thaân ñeå taïo nghieäp, goïi laø töï nghieäp (nghieäp cuûa thaân). Caâu naøy coù nghóa gì? Döïa vaøo thaân ñeå taïo nghieäp, tuøy nghieäp maø thaân ñaõ taïo ra, goïi laø thaân nghieäp. Hoûi: Khoâng coù maïng coù theå gieát. Gieát theá naøo laø maéc toäi saùt sinh? Ñaùp: Duø khoâng coù thaân maïng thaät, maø caét ñöùt töï Theå hoøa hôïp, vaãn goïi laø saùt sinh. Nhö chaët caây röøng, daäp taét tim ñeøn... Neáu coù caùi ngaõ linh thieâng thì caùi ngaõ linh thieâng aáy phaûi thöôøng coøn, khoâng coù nghóa saùt sinh. Hoûi: Gaây toån haïi caùc aám naøo goïi laø gieát? Haïi trong quaù khöù, haïi trong vò lai, haïi trong hieän taïi. Neáu gieát haïi trong quaù khöù, thì quaù khöù ñaõ dieät, neáu gieát haïi trong vò lai thì vò lai chöa ñeán, neáu gieát haïi ngay trong hieän taïi thì trong saùt na khoâng döøng laïi? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi, truù ôû ñôøi hieän taïi thì bò hoaïi dieät, coøn ñôøi vò lai thì töï Theå naêm aám hoøa hôïp. Laïi coù ngöôøi noùi: Hö haïi caû ñôøi vò lai vaø hieän taïi. Caâu naøy coù nghóa gì? Vì dao, gaäy chæ coù theå gaây saùt haïi naêm aám ôû ngay ñaây. Ñoù laø gieát. Laïi coù ngöôøi noùi: Naêm aám töï dieät chöù khoâng phaûi laø nhaân duyeân dieät. Ngöôøi thì noùi: Hieän taïi chæ laøm hö hoûng Saéc aám trong naêm aám, vì dao-gaäy... coù theå caét ñöùt, coù theå va chaïm, coøn boán aám kia thì khoâng theå caét ñöùt vaø va chaïm. Coù ngöôøi laïi noùi: Gieát haïi caû naêm aám. Boán aám kia maëc duø töï noù khoâng theå va chaïm, nhöng laïi soáng, döïa vaøo Saéc aám, maø Saéc aám ñaõ hö hoûng thì boán aám kia cuõng hö hoûng theo, ví nhö

chieác bình ñaõ beå thì nöôùc

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 66

hay söõa cuõng chaûy tuoät maát. Coù ngöôøi laïi noùi: Chæ gieát haïi aám voâ kyù, vì trong aám voâ kyù dao- gaäy coù theå va chaïm, khoâng coù söï va chaïm, thì aám coù hai loaïi, taát caû nghieäp coù ba loaïi, nhö tröôùc ñaây ñaõ noùi, cho neân bieát nhö vaäy. Hoûi: Trong kinh, Nhö Lai coù noùi: Coù hai loaïi nghieäp: Moät laø nghieäp sinh khôûi. Hai laø nghieäp taïïo ra. Hai nghieäp naøy neáu noùi roäng thì coù ba loaïi, laø nghieäp thaân-mieäng vaø yù. Söï khaùc nhau cuûa ba nghieäp naøy nhö vaäy naøo? Töø nöông töïa maø noùi, hay laø töø Theå maø noùi, hay laø töø phaùt sinh maø noùi? Neáu töø choã nöông töïa maø noùi töùc laø moät nghieäp, nhöng moïi nghieäp ñeàu nöông töïa vaøo thaân. Neáu töø Theå maø noùi töùc laø moät nghieäp, taát caû moïi nghieäp ñeàu chæ coù khaåu nghieäp. Neáu töø phaùt sinh maø noùi töùc laø moät nghieäp, nhöng moïi nghieäp töø taâm phaùt sinh. Ñaùp: Döïa vaøo ba thöù töï coù ba loaïi nghieäp. Caâu naøy nghóa gì? Do taâm suy nghóa töùc laø nghieäp cuûa taâm. Döïa vaøo nghieäp cuûa taâm ñoù maø phaùt sinh nghieäp cuûa thaân-mieäng. Vì nöông vaøo taâm, cho neân phaùt sinh nghieäp cuûa thaân vaø mieäng. Theo thöù töï nhö vaäy, cho neân bieát. Coù taïo nghieäp hay khoâng taïo nghieäp, cho neân bieát. Söï sai khaùc cuûa nghieäp thaân vaø mieäng, cho neân bieát. Laïi nöõa, thaân taïo ra nghieäp laø döïa vaøo oai nghi, döïa vaøo thaân ñeå taïo ra hình töôùng cuûa moãi cöû chæ oai nghi kia, ñoù goïi laø nghieäp do thaân taïo ra. Hoûi: Vì thaân coù ñi laïi, coù haønh ñoäng, coù vaän chuyeån, cho neân goïi laø thaân nghieäp. Neáu khoâng ñi, khoâng laïi thì khoâng goïi laø nghieäp? Ñaùp: Neáu noùi coù ñi laïi laø nghieäp cuûa thaân, thì vieäc naøy khoâng phaûi vaäy. Vì sao ? Vì taát caû phaùp höõu vi ñeàu chuyeån bieán trong töøng saùt na khoâng döøng laïi. Saùt na khoâng döøng laïi ñoù seõ dieät ôû choã naøo? Ñaõ khoâng ñi-khoâng ñeán thì taïi sao laïi noùi laø ñi laïi, haønh ñoäng, vaän chuyeån, goïi laø nghieäp cuûa thaân? Hoûi: Nghóa naøy khoâng phaûi vaäy. Vì sao? Neáu taát caû phaùp luoân xeâ dòch, moät saùt na cuõng khoâng ngöøng, coù theå noùi nhö vaäy, cuõng nhaän thaáy coù phaùp döøng laïi trong saùt na chöù khoâng phaûi laø khoâng döøng laïi, taïi sao laïi noùi khoâng ñi-khoâng ñeán? Ñaùp: Nghóa naøy khoâng phaûi vaäy. Vì sao? Vì phaùp höõu vi hoaøn toaøn khoâng ñöùng laïi (an truù). Ñaây laø noùi roõ nghóa gì? Vì taát caû caùc phaùp höõu vi kia ñeàu khoâng nhaân-khoâng duyeân, töï nhieân maø dieät. Ñaây laïi laø nghóa gì? Vì phaùp coù theå taïo ra thì coù nhaân duyeân maø dieät. Phaùp töùc laø khoâng coù vaät, neáu khoâng coù vaät thì phaùp kia khoâng coù taïo ra. Vì phaùp höõu vi khoâng nhaân, khoâng duyeân, maø dieät maát moät caùch töï nhieân. Neáu chính

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 67

luùc phaùp sinh maø khoâng dieät, thì veà sau cuõng khoâng cho neân dieät. Neáu khoâng dieät thì nhaát ñònh laø thaät. Neáu nhaát ñònh laø thaät, thì khoâng cho neân thay ñoåi. Neáu nhö vaäy thì khoâng cho neân theo nhaân duyeân dieät kia maø dieät. Hoûi: Toâi nhaän thaáy coù phaùp ñaõ töø nhaân duyeân maø dieät, nhö cuûi... laø caùc phaùp ñeàu töø nhaân duyeân cuûa löûa... maø taøn ruïi. Trong moïi löôïng thì

löôïng hieän thaáy laø hôn haún. Vì nghóa naøy cho neân taát caû phaùp ñeàu dieät töø caùc nhaân duyeân? Ñaùp: Laøm sao bieát ñöôïc cuûi... laø caùc phaùp ñeàu döïa vaøo caùc nhaân duyeân cuûa löûa maø taøn ruïi? Toâi ñaõ noùi khoâng nhaân maø töï nhieân dieät. Cho neân suy nghó veà nghóa naøy! Hoûi: Vì nhaân cuûa löûa maø caùc phaùp nhö cuûi... dieät, cho neân khoâng troâng thaáy phaûi khoâng? Hay laø vì khoâng coù nhaân duyeân, maø töï nhieân dieät cho neân khoâng troâng thaáy? Nghóa naøy theá naøo? Nhaân duyeân voán noái tieáp nhau dieät, ngoaøi ra laïi khoâng naûy sinh, cho neân khoâng troâng thaáy. Nhaân duyeân dieät khoâng phaûi nhö gioù thoåi laøm taét ñeøn, tay chaám döùt tieáng chuoâng. Söï nhaän bieát nhöõng hieän töôïng nhö vaäy naøy laø söï nhaän thöùc cuûa trí so saùnh chaêng. Ñaùp: Toâi ñaõ noùi khoâng phaûi laø söï kieän khoâng coù theå taïo ra. Ñaây laø noùi roõ nghóa gì? Neáu coù moät phaùp töø nhaân duyeân maø dieät thì leõ ra taát caû phaùp cuõng ñeàu dieät töø nhaân duyeân, khoâng coù phaùp naøo khoâng phaûi töø nhaân duyeân maø dieät, gioáng nhö phaùp sinh thì taát caû ñeàu töø nhaân duyeân maø phaùt sinh, khoâng coù phaùp sinh naøo khoâng töø nhaân duyeân. Chaúng haïn nhö taâm-aâm thanh vaø ngoïn löûa, khoâng phaûi laø nhaân duyeân maø dieät, vì chuùng khoâng chôø ñôïi nhaân duyeân môùi dieät. Hoûi: Nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì taâm nieäm sau naûy sinh thì taâm nieäm tröôùc dieät ñi, tieáng sau phaùt ra thì tieáng tröôùc im maát, vì phaùp tröôùc chöa kòp ñôïi chôø phaùp sau, vì vaäy bieát ñöôïc chuùng ñeàu töø nhaân duyeân maø dieät chaêng? Ñaùp: Nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì taâm nieäm vaø aâm thanh kia khoâng chôø ñôïi nhau. Ñaây laø noùi roõ nghóa gì? Vì coù söï ngôø vöïc cho neân môùi bieát vaø bieát moät caùch quyeát ñònh. Hai phaùp ñoù khoâng cuøng luùc khoå-vui-tham-giaän cuõng ñeàu nhö vaäy. Laïi nöõa, vì taâm nieäm vaø aâm thanh tröôùc thì nhanh, taâm nieäm-aâm thanh sau laïi chaäm, vaäy thì laøm sao taâm nieäm-aâm thanh khoâng nhanh maø coù theå gaây toån haïi cho taâm nieäm, aâm thanh nhanh kia ñöôïc? Vì vaäy, phaùp dieät maát khoâng töø nhaân duyeân. Hoûi: Maëc duø chieác ñeøn vaø ngoïn löûa trong töøng nieäm khoâng döøng laïi, vì phaùp khoâng coù nhaân döøng laïi maø coù dieät vaø dieät khoâng phaûi laø phaùp. Döïa vaøo phaùp dieät kia maø coù söï taét maát ôû chieác ñeøn vaø ngoïn löûa.

SOÁ 1525 - LUAÄN DI LAËC BOÀ TAÙT SÔÛ VAÁN KINH - Quyeån 4 68

Vì vaäy, phaûi döïa vaøo nhaân duyeân maø dieät chaêng? Ñaùp: Nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì phaùp laø khoâng coù vaät thì taïi sao laïi coù theå laøm nhaân cho söï dieät. Laïi nöõa, phaùp laø nhaân duyeân sinh chöù khoâng phaûi laø phaùp saùt na khoâng döøng laïi, trong töøng saùt na taâm thì saùt na taâm hoaøn toaøn khoâng theå laøm nhaân cho sinh vaø laøm nhaân cho dieät. Nhö vaäy, taát caû caùc phaùp höõu vi ñeàu khoâng töø nhaân duyeân maø dieät, cho neân bieát. Nhö ñaõ giaûi ñaùp, neáu döïa vaøo löûa... coù theå laøm nhaân cho cuûi... bò taøn ruïi, nhö vaäy thì nhaân phaùt sinh töùc laø nhaân toá cuûa söï dieät. Ñaây noùi roõ nghóa gì? Döïa vaøo nhöõng ngoïn löûa naøo phaùt sinh caùc saéc naøo? Töùc laø ngoïn löûa kia coù theå taïo ra söï naáu chín loaïic aên raát toát, söï nung chín ñoù laøm nhaân cho traïng thaùi dieät. Vì vaäy cho neân ngay nôi nhaân cuûa söï sinh laø nhaân cuûa söï

dieät, khoâng coøn coù nhaân naøo khaùc. Nhöng nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Laøm sao chæ moät phaùp maø coù theå vöøa laøm cho phaùp soáng ñoäng, laïi vöøa coù theå khieán phaùp tieâu maát. Vaû laïi, caùc nhaân toá sai bieät nhö vaäy trong moãi söï khaùc bieät cuûa ngoïn löûa, ñeàu do söï phaân bieät hö voïng cuûa yù thöùc, nhö nhaân cuûa tro, nöôùc uoáng, röôïu ñaéng, söông, maët trôøi, ñaát, nöôùc, löûa, gaïo coù theå sinh ra söï naáu chín khaùc nhau, caùc maøu saéc cuûa söï naáu chín khaùc nhau ôû nôi ñoù laøm sao phaân bieät ñöôïc. Hoûi: Khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì löûa ñun nöôùc, nöôùc do löûa maø caïn, vaäy löûa laø nhaân cuûa söï caïn khoâ chaêng? Ñaùp: Nhö tröôùc ñaây ñaõ giaûi thích, laøm theá naøo bieát ñöôïc nöôùc laø do löûa maø caïn chöù khoâng phaûi töï nhieân maø caïn. Hoûi: Neáu vaäy thì löûa laø do caùi gì taïo ra? Ñaùp: Giôùi haïn löûa ñöôïc môû roäng hôn, döïa vaøo naêng löïc cuûa löûa maø naêng löïc cuûa nöôùc suy yeáu daàn, cho ñeán thôøi gian sau naøy. Theå cuûa nöôùc noái tieáp nhau ñoaïn tuyeät khoâng phaùt sinh, nhöõng ngoïn löûa taïo ra khoâng phaûi nhöõng ngoïn löûa dieät ñi. Vì vaäy taát caû phaùp höõu vi töï nhieân maø dieät, khoâng nhaân duyeân dieät, phaùp dieät ñoù saùt na khoâng ngöøng, cho neân dieät ngay. Thaønh töïu caùc phaùp khoâng döøng laïi trong saùt na nhö vaäy. Vì saùt na khoâng döøng laïi, cho neân phaùp naøy khoâng ñi ñeán choã kia. Hoûi: Toâi vaãn troâng thaáy phaùp naøy ôû nôi khaùc. Neáu phaùp naøy khoâng di chuyeån ñeán nôi khaùc thì laøm sao bieát ñöôïc ôû choã khaùc coù maø troâng thaáy vaø nhaän thöùc ñöôïc mình ñang ôû moät nôi khaùc? Ñaùp: Nhö coû vaø ngoïn löûa, cho neân khoâng ñi. Vì vaäy, thaân oai nghi goïi laø thaân taùc phaùp. Nghóa naøy ñaõ thaønh laäp chöù khoâng phaûi cho laø thaân khaùc, coù thaät phaùp rieâng bieät. Nhö moät phöông sinh ra maøu saéc goïi laø

saéc daøi, döïa vaøo saéc daøi aáy laïi troâng thaáy maøu saéc khaùc goïi laø saéc ngaén. Döïa vaøo boán phöông, cho neân troâng thaáy maøu saéc cuûa boán phöông, döïa vaøo moät vaät hình troøn, cho neân goïi laø saéc troøn. Nhö vaäy, caùc maøu saéc daøi-ngaén-vuoâng-troøn-cao-thaáp, ví nhö gaùnh moät hoøm löûa ñi thaúng khoâng döøng laïi-khoâng taét maát, seõ troâng thaáy ngoïn löûa noái tieáp nhau taïo thaønh moät ñöôøng löûa chaïy daøi, maø goïi laø löûa hình daøi. Ngoïn löûa aáy tieáp tuïc ñi voøng quanh khoâng döøng laïi-khoâng taét maát thì goïi laø löûa hình troøn, tuøy theo moïi caùch chuyeån ñoåi maø thaáy ñuû loaïi hình daùng khaùc nhau cuûa ngoïn löûa. Nhö vaäy, lìa ngoïn löûa thì khoâng coù söï khaùc bieät veà phaùp hình töôùng coù thaät. Neáu lìa ngoïn löûa, thì ngoaøi phaùp coù hình töôùng seõ coù hai töôùng so saùnh nhau. Nhaõn caên thì thaáy daøi maø thaân caên tieáp xuùc thì ngaén. Vì moät saéc ñöa vaøo chöù khoâng phaûi laø hai caên thaáy, gioáng nhö phaùp tieáp xuùc daøi ngaén... trong saéc nhö vaäy neân bieát. Phaùp tieáp xuùc chæ coù taâm chöù khoâng phaûi laø caên hieän taïi coù theå naém baét, coù theå bieát ñöôïc. Nhö troâng thaáy hình daùng ngoïn löûa ñoù, naûy sinh söï nhôù nghó vaø nhaän bieát trong söï caûm xuùc-va chaïm; nhö ngöûi muøi thôm cuûa hoa, gôïi leân yù nieäm trong maøu saéc; phaùp naøy thuaän theo nhö theá, döïa vaøo phaùp khaùc roài nhôù nghó moät phaùp khaùc maø khoâng coù moät phaùp naøo xuùc chaïm.

Thaät ra, coù phaùp döïa vaøo caûm xuùc va chaïm maø coù ñöôïc phaùp khaùc trong oai nghi. Vì vaäy khoâng coù phaùp chaân thaät cuûa thaân oai nghi. Hoûi: Nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì nhö trong ñeâm toái lôø môø, töø xa thaáy hình daùng böùc töôïng hoaëc daøi hay ngaén, söï vieäc naøy phaûi laø thaät chaêng? Ñaùp: Chæ troâng thaáy maøu saéc lôø môø maø hö voïng phaân bieät caùc maøu saéc, hình daùng daøi ngaén... khaùc naøo nhö con kieán troâng thaáy mình ñang ñi, thaáy vaây boïc chung quanh. Söï vieäc naøy cuõng nhö vaäy. Caùi khaùc cuûa thaân oai nghi laïi khoâng coù phaùp thaät, chæ coù oai nghi cuûa thaân môùi ñöôïc goïi laø taùc phaùp (phaùp taïo taùc), chöù khoâng rôøi ngoaøi thaân maø coù taùc phaùp rieâng bieät. Tröôùc ñaây noùi veà taâm tö duy, laø söï nhaän thöùc trong taâm phaân bieät veà ngaõ nhö vaäy, taùc laø nhö vaäy, coù theå sinh ra nghieäp thaân vaø mieäng, goïi laø nghieäp cuûa taâm. Neáu thaân ñaõ gaây taïo thì goïi laø nghieäp cuûa thaân. Neáu mieäng ñaõ gaây taïo thì goïi laø nghieäp cuûa mieäng, khoâng coù phaùp thaät naøo khaùc bieät vôùi ba nghieäp. Hoûi: Khaùc vôùi nghieäp thaân vaø mieäng, thaät coù phaùp khaùc bieät. Vì sao? Vì coù ba loaïi saéc khoâng caáu ueá ñöôïc taêng tröôûng, khoâng taïo ra nghieäp ñaïo... Caâu naøy coù nghóa gì? Trong kinh Nhö Lai coù noùi: “Saéc

thaâu nhieáp ba loaïi laø: 1. Saéc coù theå troâng thaáy, coù theå trôû ngaïi. 2. Coù saéc khoâng theå troâng thaáy, coù theå gaây trôû ngaïi. 3. Coù saéc khoâng theå troâng thaáy, khoâng theå gaây trôû ngaïi”. Saéc khoâng caáu ueá, nghóa laø saéc voâ laäu. Saéc khoâng caáu ueá laø sao? Saéc khoâng caáu ueá coù nghóa laø phaùp voâ laäu. Phaùp voâ laäu laø gì? Nghóa laø ñoái vôùi thôøi gian quaù khöù-vò lai-hieän taïi khoâng naûy sinh taâm nieäm giaän döõ, yeâu meán trong saéc, cho ñeán khoâng naûy sinh giaän döõ-yeâu meán trong thöùc. Vì nghóa naøy, cho neân goïi laø phaùp voâ laäu. Neáu nhö vaäy thì xa rôøi phaùp khoâng taïo taùc, ôû choã naøo coù Saéc khoâng theå troâng thaáy, khoâng theå gaây trôû ngaïi. Vì laø voâ laäu cho neân bieát coù phaùp khoâng taïo taùc xa rôøi söùc taêng tröôûng cuûa nghieäp thaân-mieäng vaø yù. Trong kinh, Nhö Lai coù noùi: Ngöôøi coù ñöùc tin laø nhöõng thieän nam, thieän nöõ tu haønh baûy loaïi coâng ñöùc, suoát ngaøy ñeâm thöôøng xuyeân sinh coâng ñöùc vaø nuoâi lôùn coâng ñöùc, trong moïi cöû chæ ñi-ñöùng-nguû-thöùc... “Neáu rôøi xa nghieäp cuûa thaân- mieäng thì khoâng coù “khoâng taïo taùc”, taïi sao phaùp cuûa taâm khaùc maø coù theå ñöôïc taêng tröôûng? Vì vaäy neân bieát, rôøi xa nghieäp cuûa thaân-mieäng maø coù phaùp “khoâng taïo taùc”. Laïi nöõa, chính mình khoâng taïo ra nghieäp maø khieán cho ngöôøi khaùc taïo cho neân nghieäp. Neáu khoâng coù “khoâng taïo taùc” thì nghieäp naøy laøm theá naøo ñöôïc hoaøn thaønh? Hôn nöõa, khoâng phaûi chæ sai khieán ngöôøi ta taïo ra nghieäp thì coù theå goïi laø thaønh töïu taïo nghieäp, vì nghieäp ñoù chöa thaønh hình, laïi coøn coù loãi laø ñaèng khaùc. Maëc duø gaây taïo nghieäp nhöng chöa coù thöïc theå thaønh töïu, vì trong kinh, Nhö Lai coù noùi: “Caùc Tyø-kheo ngoaïi nhaäp coù möôøi moät loaïi nhaäp khoâng thaâu nhieáp cho neân khoâng theå troâng thaáy, khoâng theå trôû ngaïi, nhöng khoâng noùi laø khoâng phaûi saéc”. Ñaây laø vì nghóa gì maø Nhö Lai laïi noùi

theá? Vì Ñöùc Nhö Lai nhaän thaáy saéc “khoâng taïo taùc” bao goàm trong phaùp cuûa nhaäp cho neân môùi noùi nhö vaäy. Laïi coøn coù ngöôøi ñöa ra vaán naïn: Neáu khoâng coù phaùp “khoâng taïo taùc” thì cuõng seõ khoâng coù taùm Thaùnh ñaïo, vì khoâng coù lôøi noùi chaân chaùnh vaø nghieäp chaân chaùnh, keå caû thì soáng chaân chaùnh trong ñònh, cho neân bieát raèng nhaát ñònh coù phaùp “khoâng taïo taùc”. Laïi coù ngöôøi chaát vaán: Neáu khoâng coù phaùp “khoâng taïo taùc”, xa lìa Ba-la-ñeà-moäc-xoa thì cuõng seõ khoâng coù giôùi “khoâng taïo taùc”, vì thoï giôùi xong roài sau ñoù vaãn khoâng coù taïo taùc. Nhö trong luùc nguû vaø nhöõng ngöôøi hay queân vì beänh ñau ñaàu... thì cuõng goïi laø Tyø-kheo, Tyø-kheo-ni. Vì vaäy cho neân bieát nhaát ñònh coù phaùp “khoâng taïo taùc”. Laïi coù kinh maø trong ñoù Nhö Lai ñaõ noùi veà: Xa lìa chieác caàu phaù

giôùi. Neáu khoâng coù phaùp “khoâng taïo taùc” thì sao laïi noùi xa lìa chieác caàu phaù giôùi. Vì vaäy cho neân bieát coù phaùp “khoâng taïo taùc”. Ñaùp: Caâu vaán naïn naøy voâ cuøng phöùc taïp. Maëc duø ñaõ duøng raát nhieàu lôøi leõ ñeå dieãn ñaït, nhöng veà yù nghóa ñeàu khoâng nhö vaäy. Vì sao? Vì tröôùc ñaây tuy oâng daãn chöùng ba loaïi saéc ñaõ noùi trong kinh Nhö Lai, oâng laïi khoâng hieåu noåi yù cuûa kinh Nhö Lai, nghóa naøy theá naøo? Taát caû naêng löïc thieàn ñònh cuûa Thaùnh nhaân, nhaän thaáy saéc cuûa caûnh giôùi Tam-muoäi, döïa vaøo naêng löïc Tam-muoäi maø phaùt sinh saéc ñoù. Vì saéc ñoù khoâng phaûi laø caûnh giôùi (ñoái töôïng tröïc tieáp) cuûa nhaõn caên, cho neân khoâng theå trong thaáy. Ngoaøi ra, taát caû söï vaät ñaõ khoâng coù khaû naêng caûn trôû cho neân khoâng theå ngaên ngaïi. Hoûi: Neáu noùi khoâng phaûi laø caûnh giôùi cuûa nhaõn caên, cho neân khoâng theå gaây chöôùng ngaïi thì taïi sao goïi laø saéc? Ñaùp: OÂng ñaõ xa lìa taâm vaø yù veà coù saéc “khoâng taïo taùc”. Vì sao coù theå goïi laø saéc “khoâng taïo taùc”? Laïi traû lôøi tieáp: Saéc naøy môùi thaät laø saéc Tam-muoäi cuûa Thaùnh trí, thuoäc caûnh giôùi voâ laäu, khoâng gioáng vôùi saéc höõu laäu cuûa theá gian. Noùi saéc voâ laäu laø döïa vaøo saéc cuûa naêng löïc thieàn ñònh Tam-muoäi kia, ñöôïc goïïi laø voâ caáu. Thaùnh nhaân ñaõ ôû trong voâ laäu Tam-muoäi maø noùi phaùp voâ laäu. Laïi coù ngöôøi noùi: Saéc cuûa A-la-haùn vaø saéc beân ngoaøi, ñeàu goïi laø voâ laäu, vì ñaõ xa lìa phaùp höõu laäu. “Toâi khoâng chaáp nhaän nghóa naøy”. Laïi taêng tröôûng coâng ñöùc, nghóa laø sao? Vì phaùp nhö vaäy. Thí chuû boá thí bao nhieâu vaät caàn duøng nhö vaäy, thöôøng thöôøng seõ coù baáy nhieâu söï thoï duïng nhö vaäy. Thoï duïng nhö vaäy, töùc laø döïa vaøo naêng löïc coâng ñöùc cuûa ngöôøi thoï duïng, tuy thí chuû coù taâm nieäm khaùc nhöng vaãn döïa vaøo boån taâm, baûn theå lieân tuïc tu taäp moät caùch tæ mæ chín chaén, thì ngaøy caøng trôû cho neân toát ñeïp. Vì chuyeån bieán toát ñeïp, cho neân seõ ñöôïc thaønh töïu raát nhieàu hieäu quaû phöôùc ñöùc trong ñôøi sau. Caên cöù vaøo nghóa naøy, cho neân Ñöùc Nhö Lai noùi: Phaùt sinh nhieàu coâng ñöùc laøm cho coâng ñöùc taêng tröôûng, chaúng lìa taâm-lìa saéc maø coù ñöôïc phaùp “khoâng taïo taùc”. Hoûi: Theá naøo laø thaân-taâm khaùc döïa vaøo thaân-taâm khaùc maø lieân tuïc chuyeån bieán vi teá taêng tröôûng phöôùc ñöùc trong thaân-taâm khaùc? Ñaùp: Thaân taâm khaùc döïa

vaøo thaân-taâm khaùc laø theá naøo? Coù phaùp khoâng taïo taùc trong thaân-taâm khaùc, phaûi khoâng? Traû lôøi tieáp: Nhöng

nghóa naøy khoâng nhö vaäy. Toâi döïa vaøo nghieäp cuûa thaân-taâm vaø nghieäp cuûa mieäng maø coù ñöôïc coâng ñöùc thieän-aùc. Döïa vaøo boån taâm, taïo ra boån taâm khoâng queân maát Theå vaãn lieân tuïc, beänh ñieân ñaàu, nguû nghæ... thöôøng xuyeân ñöôïc taêng tröôûng, khoâng taïo nghieäp laø chính mình khoâng taïo nghieäp maø laïi khieán ngöôøi khaùc taïo nghieäp, thì laøm sao hoaøn thaønh ñöôïc nghieäp ñaïo. Ñaây laø noùi roõ nghó gì? Vì döïa vaøo keû sai khieán (söù giaû) maø nghó ra caùch gieát haïi chuùng sinh kia. Vì vaäy tính chaát vaãn lieân tuïc, tæ mæ trong con ngöôøi söù giaû caøng chuyeån bieán naûy sinh thoâ baïo. Vì nghóa naøy, cho neân coù theå phaùt sinh raát nhieàu loãi laàm trong ñôøi vò lai. Laïi nöõa, cuõng khoâng chæ laø keû bò sai khieán taïo ra vieäc aùc, maø keû töï taïo ra ñieàu aùc vaø vieäc taïo ra ñieàu aùc ñaõ keát thuùc, cuõng naûy sinh khaù nhieàu loãi laàm trong ñôøi mai sau. Vì vaäy ôû trong ñôøi vò lai thaân theå vaãn chuyeån bieán phaùt sinh lieân tuïc, goïi laø nghieäp ñaïo. Bôûi vì ñaõ roõ veà nghóa cuûa quaû trong nhaân, cho neân xa lìa chieác caàu phaù giôùi. Hoâm nay, vì oâng coù beänh ñieân ñaàu cho neân môùi noùi nhö vaäy phaûi khoâng? Neáu thaät söï coù beänh ñau ñaàu, loaïn naõo, thì nhanh choùng tìm Nhaân traàn vaø Töû toâ uoáng ñeå chöõa laønh, chöù khoâng cho neân noùi nhöõng lôøi phi phaùp. Hoûi: Vì sao theâm cho toâi coù phaùp “khoâng taïo taùc” maø oâng töï laäp luaän laø töø taâm phaùt sinh boån theå töông tuïc vi teá chín chaén, môùi coù ñöôïc phaùp taêng tröôûng? Ñaùp: Toâi khoâng theâm cho oâng coù phaùp “khoâng taïo taùc”, nhöng phaùp maø oâng ñaõ noùi khoâng coù nghóa nhö vaäy. Ñaây noùi roõ nghóa gì? Chính vì döïa vaøo taâm maø thöïc haønh vieäc cuûa thaân-mieäng, cho neân khi coâng vieäc ñaõ laøm xong, thì thaønh töïu nghieäp ñaïo, laø oâng ñaõ coù phaùp xa lìa taâm-thaân-mieäng. ÔÛ trong phaùp Phaät, khoâng coù nghóa nhö vaäy. Caùc phaùp theá taùnh-thôøi-phöông... cuûa vi traàn thì Ni-kieàn-töû cho laø chuùng coù beân ngoaøi taâm. Caùc phaùp khoâng coù taâm nieäm thieän-aùc nhö vaäy, thì trí giaû khoâng chaáp nhaän, vì vaäy khoâng thaønh laäp vieäc xa lìa saéc-taâm, ngoaøi thaân-taâm maø coù phaùp “khoâng taïo taùc”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.